

Чернівецький медичний фаховий коледж
Кафедра медсестринства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчальної роботи
к.мед.н. Т.БОЙЧУК
«28» серпня 2019 р.
«31» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Клінічне медсестринство в хірургії»

ступінь вищої освіти **БАКАЛАВР**
галузь знань **22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**
спеціальність **223 МЕДСЕСТРИНСТВО**
освітньо-професійна програма **СЕСТРИНСЬКА СПРАВА**

Мова навчання : українська
Статус дисципліни: обов'язкова

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Робоча програма розроблена у Чернівецькому медичному фаховому коледжі на кафедрі медсестринства

Розробники програми: Вишньовський І., Амелін П., Горохов О.

Обговорено та рекомендовано до перезатвердження на засіданні кафедри медсестринства

Протокол № 2 від «27» серпня 2019 року

Протокол № 2 від «31» серпня 2020 року

Протокол № від « » 2021 року

Протокол № від « » 2022 року

Протокол № від « » 2023 року

Протокол № від « » 2024 року

В.о. завідувача кафедри медсестринства
Завідувач навчально-виробничої практики

к.мед.н. І. НОВИЦЬКА
Н. БЕДИК

Погоджено на засіданні Методичної ради Чернівецького медичного фахового коледжу

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

Протокол № від « » 2021 року

Протокол № від « » 2022 року

Протокол № від « » 2023 року

Протокол № від « » 2024 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Клінічне медсестринство в хірургії
(назва навчальної дисципліни)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
Модулів – 1		
Змістових модулів – 2	Спеціальність 223 МЕДСЕСТРИНСТВО	Термін навчання 10 місяців 1рік 10 місяців
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції 28 год.
Кількість аудиторних годин – 88 год.	Ступінь вищої освіти бакалавр	Навчальна практика 60 год.
		Семінарські -
Кількість годин самостійної роботи студента – 32 год.	Форма навчання: денна	Самостійна робота 32 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: Модульний контроль

Примітка:
1 кредит ECTS – 30 год.

I. ВСТУП

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» складена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженого наказом МОНУ від 05.12.2018 року № 1344 та освітньо-професійної програми навчального плану, затверджених у коледжі на засіданні Педагогічної ради коледжу від 28.08.2019 р. протокол №1. Ця програма є частиною освітньо-професійної програми підготовки медсестри-бакалавра в рамках професійної спеціалізації і розрахована на **120 годин (4 кредити)**, з яких лекцій – 28 годин, навчальної практики – 60 годин, самостійної роботи студентів – 32 годин.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» - сформувати умови для розвитку фундаментальності та практичної спрямованості з дисципліни; ознайомити та навчити медичних сестер-бакалаврів основних принципів організації практичної роботи в у загальнохірургічних та спеціалізованих хірургічних відділеннях, перев'язувальній, маніпуляційному кабінеті, операційній, тощо; вмінню надати хворому кваліфіковану невідкладну медичну допомогу та забезпечити відповідний до профільної патології медичний догляд за хворим з гострою та хронічною хірургічною патологією.

2. Основні завдання навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» спрямовані на досягнення результатів навчання:

- сформувати свідоме розуміння правових аспектів організації хірургічної допомоги;
- забезпечити знання хірургічної термінології;
- дати основи практичної організації роботи хірургічного стаціонару та спеціалізованих хірургічних віддіlenь;
- навчити теоретичному і практичному володінню стратегією сестринської допомоги пацієнтам, які лікуються в спеціалізованих хірургічних відділеннях;
- домогтися засвоєння знань з надання невідкладної допомоги;
- систематизувати знання про організацію роботи хірургічного кабінету в поліклініці;
- навчити працювати з сімейним лікарем;
- привити вміння застосовувати медсестринський процес в роботі з пацієнтами.

3. Передумовами для вивчення дисципліни є: раніше здобуті програмні результати навчання за ОКР молодший спеціаліст галузі знань 22 Охорона здоров'я.

ІІ. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність				
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі,, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.				
Загальні компетентності				
ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знати особливості пізнавальної діяльності людини, спрямованої на розкриття загальних, істотних зв'язків і співвідношень речей на достатньому рівні.	Вміти пізнавати нові зв'язки й відношення об'єктів, розширяти і поглиблювати свої знання про них; аналізувати і синтезувати утворені поняття шляхом суджень, міркувань, умовиводів.	Набути комунікативного досвіду в процесі адекватного сприйняття і розуміння змісту повідомлень.	Вміти створювати власне монологічне висловлювання відповідно до отриманої інформації.
ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує постійного оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику (способу) комунікації
ЗК 11. Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику (способу) комунікації
ЗК 12. Навички	Знати закони та способи	Вміти обирати способи та стратегії	Використовувати навички	Нести відповідальність за

міжособистісної взаємодії	міжособистісної взаємодії	спілкування для міжособистісної взаємодії	міжособистісної взаємодії	вибір та тактику (способу) комунікації
ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>				
СК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах	Мати спеціальні знання про людину, її органи та системи, знати методики та стандартні схеми опитування та фізикального обстеження пацієнта.	Вміти провести бесіду з пацієнтом (у т.ч з дитиною), на підставі алгоритмів та стандартів, використовуючи стандартні методики провести фізикальне обстеження пацієнта. Вміти обстежити психомоторний та фізичний розвиток дитини Вміти оцінити стан здоров'я людини (у т.ч. дитини).	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я людини, дитини або внутрішньоутробний розвиток плоду до відповідної медичної документації	Нести відповіальність за якісний збір інформації на підставі співбесіди, опитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультації органів та систем та за своєчасне оцінювання стану здоров'я людини, психомоторного та фізичного розвитку дитини, внутрішньоутробного розвитку плоду та за прийняття відповідних дій
СК 03. Задоволення потреб пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання)	Мати спеціальні знання про потреби пацієнта/клієнта у різні періоди життя (включаючи процес вмирання).	Вміти планувати та надавати медсестринську допомогу пацієнтам/клієнтам у різні періоди життя (включаючи процес вмирання). Вміти виконувати мед сестринські втручання, враховуючи особливості різних періодів життя. Вміти оцінювати та коректувати індивідуальні плани догляду за пацієнтом/клієнтом в різні вікові періоди. Вміти співпрацювати з особами, що доглядають за пацієнтом/клієнтом, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками в процесі вмирання пацієнта.	Здатність комунікувати з різними людьми, дотичними до догляду та опіки над пацієнтами/клієнтами; створювати сприятливий мікроклімат при здійсненні мед сестринських втручань	Нести відповіальність за своєчасність та правильність виконання самостійних медсестринських втручань
СК 04 Застосування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення	Мати спеціальні знання про гідне ставлення до пацієнта/клієнта, вимоги щодо забезпечення приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав,	Вміти забезпечувати пацієнту/клієнту при виконанні медсестринських втручань та дій приватність/інтимність/, конфіденційність, захист його	Підтримувати конфіденційність, захист прав пацієнта/клієнта при задоволенні його потреб, при цьому звертаючи увагу	Самостійне і відповіальнє виконання доручених мед сестринських втручань з дотриманням конфіденційності та прав

пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки	фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	прав. Вміти задовольняти фізичні, психологічні та духовні потреби пацієнта/клієнта на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	оточення на дотримання цих вимог	пацієнта/клієнта
СК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втрукань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби	Мати спеціальних знання про людину, її органи та системи; алгоритми та стандартні схеми призначення харчування при лікуванні захворювань (за списком 2)	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування при лікуванні захворювань (за списком 2); забезпечувати руховий режим та особисту гігієну	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання (за списком 2); залучати оточення пацієнта до задоволення гігієнічних та фізіологічних потреб	Нести відповіальність за обґрунтованість визначення харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), за своєчасність та акуратність виконання гігієнічних і фізіологічних процедур
СК 06. застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втрукань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень	Мати спеціальні знання про людину, її органи та системи, стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого (за списком 4)	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	Нести відповіальність щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта/клієнта	Мати спеціальні знання про правила асептики, антисептики та інфекційної безпеки, при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта/клієнта.	Вміти дотримуватись Правил асептики, антисептики та інфекційної безпеки при здійсненні догляду за пацієнтом, виконанні маніпуляцій та процедур, при різних видах переміщення та транспортування пацієнта/клієнта.	Здатність комунікативно залучати оточення пацієнта/клієнта, медичних працівників для вирішення завдань інфекційної безпеки, здійснення його переміщення та транспортування	Нести персональну відповіальність за дотримання інфекційної безпеки в закладі охорони здоров'я, домашніх умовах, за безпечне переміщення та транспортування пацієнта/клієнта

СК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини	Мати спеціальні знання про стандарти якості надання медичної допомоги медичними сестрами, методи профілактики різних захворювань, об'єм і методи інформування та навчання пацієнта та членів його родини при різних захворюваннях.	Вміти проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я пацієнта та профілактику захворювань. Вміти інформувати пацієнта про ці заходи та ефективно навчати пацієнта і членів його родини (оточення) принципам здорового способу життя та профілактики різних захворювань.	Залучення до даного виду діяльності компетентних фахівців профілактичної медицини, забезпечення навчання пацієнта та його оточення методам запобігання поширення хвороб, заходам реабілітації	Вміти самостійно виконувати плани попередження захворювань та відповідати за їх якість та своєчасність
СК 09. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі	Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі	Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі	Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі	Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі
СК 12. визначені групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки	Знати: <ul style="list-style-type: none">- систему базових знань з фармакології та медичної рецептури;- систему базових знань з клінічної фармакології;- чинники, що спричиняють виникнення змін метаболізму внаслідок дії фармакологічних засобів, збільшенню ризику розвитку побічних явищ;- фармакокінетичні та фармакодинамічні параметри медикаментів та їх комбінацій;- особливості взаємодії лікарських засобів, корекцію небажаної дії ліків	Вміти: <ul style="list-style-type: none">- розбиратись в питаннях сумісності фармакологічних препаратів;- визначати можливі прояви побічної дії та симптоми передозування медикаментів, методи їх попередження і лікування;- враховувати особливості фармакокінетики та фармакодинаміки медикаментів при компромісній функції різних органів та систем	Уміння застосовувати клінічні протоколи при реалізації плану діагностики та лікування, враховуючи рекомендації лікуючого лікаря та погоджуючи свої дії з пацієнтом.	Автономно та відповідально застосовувати знання фармакодинаміки та фармакокінетики при виконанні призначень лікаря.
СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження	Знати: <ul style="list-style-type: none">клінічні прояви захворювань;- дані додаткових методів дослідження при різній патології.	Вміти: <ul style="list-style-type: none">- використовувати основні методи медсестринського обстеження пацієнтів різного профілю;- інтерпретувати результати додаткових методів дослідження;- обґруntовувати призначення етіотропної, патогенетичної та симптоматичної терапії.	Дотримання етичних принципів та деонтологічних норм у спілкуванні з пацієнтами та їх оточенням з метою отримання згоди для проведення досліджень та виконання призначень лікаря	Здатність самостійно робити виважені висновки та обґруntовані судження відповідно до результатів дослідження пацієнта

СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організацію медичної допомоги та особливості роботи медичної сестри у відділеннях інтенсивної терапії та реанімаційному відділенні; надання невідкладної допомоги при різних видах гострих та термінальних станів. 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати медичну допомогу у відділеннях інтенсивної терапії та реанімаційному відділенні; надавати невідкладну допомогу при гострих та термінальних станах; - виконувати реанімаційні заходи; - застосовувати сучасні інфузійні розчини відповідно до нормативно-директивних документів МОЗ України; 	Володіти навичками психотерапії в Спілкуванні з пацієнтами та їх оточенням.	Швидко орієнтуватися в ситуації, диференційовано підходити до етапності надання медичної допомоги при гострих станах. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час
СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - етапи та зміст тактичної медицини; - обсяги та послідовність надання військово-медичної допомоги. 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити медичне сортування поранених та потерпілих; - транспортувати пацієнтів при термінальних станах, пораненнях, травмах та ушкодженнях з місць катастроф та бойових дій; - надавати невідкладну допомогу потерпілому в залежності від суті ушкодження 	Володіти навичками психотерапії в спілкуванні з Пораненими та покаліченими.	Відповіальність за правильність сортування та надання оптимальної медичної допомоги пораненим та покаліченим.

ІІІ. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмними результатами навчання, які визначені освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 223 Медсестринство та яких повинні досягти здобувачі вищої освіти після завершення вивчення дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії», є:

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне й об'єктивне обстеження різних органів, систем пацієнта та оцінювати отримані дані в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їх родичами, хворою дитиною чи її батьками; уміти збирати скарги, анамнез захворювання та життя, алергологічний та епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику, виявляти та оцінювати проблеми пацієнта в умовах закладів охорони здоров'я, непередбачуваних обстави та вміти: виявляти дійсні проблеми пацієнта; оцінювати їх першочерговість, установлювати медсестринський діагноз.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, непередбачуваних обставин та вміти складати план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку; здійснювати взаємозалежні медсестринські функції.

ПРН 7. Брати участь у забезпечені спостереження за здоровим та перехворілим населенням, його реабілітації, ДО в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, громаді та користуючись чинними наказами МОЗУ вміти: вести ДО населення; робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації; проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп; вести облік груп здоров'я; розраховувати та оцінювати окремі показники комплексної дії мікроклімату на організм людини; визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання до кожного етапу; складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від профілю, перебігу, періоду захворювання; проводити перепис дитячого населення.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму, стабілізації функціонального стану організму, особистої гігієни, харчування пацієнта.

ПРН 9. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземною мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 10. Застосовувати широкий спектр клінічних умінь й сучасних інноваційних діагностичних та лікувальних технологій з метою безпечного пацієнтоцентрованого догляду відповідно до клінічних протоколів та правових стандартів медсестринства.

ПРН 11. Інтерпретувати та враховувати у клінічній практиці особливості клінічної фармакокінетики, фармакодинаміки, побічної дії та взаємодії основних груп лікарських засобів.

ПРН 12. Виписувати, зберігати та використовувати основні параметри фармакокінетики фармакологічних засобів з метою їх раціонального призначення.

ПРН 13. Правильно організовувати зберігання та транспортування фармацевтичних товарів; прогнозувати можливі зміни їх хімічної структури та фізико-хімічних властивостей під впливом факторів зовнішнього середовища в процесі транспортування, зберігання та експлуатації.

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 15. Використовувати прості і доступні під час масових обстежень і спостережень методи, апаратуру біохімічного аналізу; володіти найбільш поширеними методиками біохімічного обстеження організму людини.

ПРН 18. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу гострого невідкладного стану, а також в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

ПРН 20. Своєчасно та належно вести медсестринську документацію відповідно до чинного законодавства, використовуючи необхідні комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг та аналіз документації.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів та тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Навчальна практика	CPC
МОДУЛЬ 1. КЛІНІЧНЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ				
ІІ семестр				
Змістовий модуль 1. Організація роботи хірургічного стаціонару. Особливості догляду за пацієнтами хірургічного профілю.				
Тема 1. Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти. Особливості організації роботи медичних сестер бакалаврів в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях. Медсестринський процес в хірургічних клініках.	8	2	4	2
Тема 2. Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.	8	2	4	2
Тема 3. Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції. Організація роботи чистої і гнійної перев'язувальної; особливості догляду за хворими з гнійною патологією.	8	2	4	2
Тема 4. Участь медичної сестри в хірургічних маніпуляціях та хірургічних операціях. Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.	8	2	4	2
Усього змістовий модуль 1:	32	8	16	8
Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри відділень хірургічного профілю				
Тема 5. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.	8	2	4	2
Тема 6. Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемострансфузії..	8	2	4	2
Тема 7. Дії медичної сестри бакалавра по забезпеченням виконання різних видів анестезій та наркозу.	8	2	4	2
Тема 8. Тактика медичної сестри бакалавра при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.	8	2	4	2
Тема 9. Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушенням серцево-судинної діяльності.	10	2	4	4
Тема 10. Основи медсестринської діагностики при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.	10	2	4	4
Тема 11. Обов'язки медичної сестри бакалавра щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.	8	2	4	2

Тема 12. Роль медичної сестри бакалавра в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин, некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.	8	2	4	2
Тема 13. Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.	8	2	4	2
Тема 14. Догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.	8	2	4	2
Підсумковий модульний контроль	4		4	
Усього змістовий модуль2:	88	20	44	24
Усього за курс навчання:	120	28	60	32

V. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Теми лекцій	Кількість годин
Модуль I. Клінічне медсестринство в хірургії.		
Змістовий модуль 1. Організація роботи хірургічного стаціонару. Особливості догляду за хворими хірургічного профілю.		
1.	Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.	2
2.	Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.	2
3.	Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції.	2
4.	Участь медичної сестри бакалавра в хірургічних маніпуляціях та хірургічних операціях.	2
Усього змістовий модуль 1		8
Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри відділень хірургічного профілю		
5.	Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.	2
6.	Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемотрансфузії.	2
7.	Дії медичної сестри по забезпечення виконання різних видів анестезії та наркозу.	2
8.	Тактика медичної сестри при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.	2
9.	Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушенням серцево-судинної діяльності.	2
10.	Медсестринська діагностика при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.	2
11.	Обов'язки медичної сестри бакалавра щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.	2
12.	Роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин.	2
13.	Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.	2
14.	Медсестринський догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.	2
Усього змістовий модуль 2		20
Усього за курс навчання:		28

VI. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

№ з/п	Навчальна практика	Кількість годин
Модуль I. Клінічне медсестринство в хірургії.		
Змістовий модуль 1. Організація роботи хірургічного стаціонару. Особливості догляду за хворими хірургічного профілю.		
1.	Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.	4
2.	Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.	4
3.	Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції.	4
4.	Участь медичної сестри бакалавра в хірургічних маніпуляціях та хірургічних операціях.	4
Усього змістовий модуль 1		16
Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри відділень хірургічного профілю		
5.	Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.	4
6.	Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемотрансфузії.	4
7.	Дії медичної сестри бакалавра по забезпеченням виконання різних видів анестезії та наркозу.	4
8.	Тактика медичної сестри бакалавра при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.	4
9.	Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушеннями серцево-судинної діяльності.	4
10.	Основи медсестринської діагностики при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.	4
11.	Обов'язки медичної сестри бакалавра щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.	4
12.	Роль медичної сестри бакалавра в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин, некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.	4
13.	Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.	4
14.	Медсестринський догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.	4
15.	Підсумковий модульний контроль:	4
Усього змістовий модуль 2:		44
Усього за курс навчання:		60

VII. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ІІ семестр		
1.	Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти. Класифікація хірургічної допомоги. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо). Медсестринський процес в хірургічних клініках.	4
2.	Хірургічна термінологія. Види хірургічних втручань. Хірургічний ризик. Передопераційна допомога та діагностика хірургічних захворювань. Передопераційна підготовка пацієнтів.	2
3.	Організація роботи і завдання персоналу операційної. Хірургічний інструментарій, шовний матеріал. Техніка і хід операцій.	2
4.	Операційна медсестра – асистент хірурга. Хірургічна рана. Принципи дренування та декомпресії. Види, покази та техніка виконання первинної та вторинної обробки рані.	2
5.	Ранній післяопераційний період. Мета, завдання та особливості сестринського догляду за хворими при різних видах оперативних втручань. Ранні післяопераційні ускладнення. Парез кишківника. Інфекційний контроль в хірургічних клініках.	2
6.	Пізній післяопераційний період. Мета, завдання та особливості сестринського догляду за хворими при різних видах оперативних втручань. Пізні післяопераційні ускладнення. Парез кишківника. Інфекційний контроль в хірургічних клініках.	2
7.	Пацієнт з супутніми порушеннями дихальної системи. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах. Неадекватне дихання, пневмоторакс, диспnoe, інфекція дихальних шляхів, респіраторний дистрес-синдром дорослих, обструктивні захворювання дихальних шляхів.	2
8.	Сестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутнім порушенням серцево-судинної діяльності (аритмії, порушення провідності, ішемія міокарду, інфаркт, кардіоміопатії, міокардит, вади серця та судин, гіпертензія, тромбоемболія).	4
9.	Значення крові та кровотворних органів в хірургії. Клініко-лабораторна оцінка гемостазіологічного стану. Діагностика внутрішньої та зовнішньої кровотечі. Гемотрансфузія та інфузія. Покази, протипокази, техніка переливання, можливі ускладнення, профілактика ускладнень.	4
10.	Кровозамінники, їх класифікація. Покази, протипокази, техніка переливання, можливі ускладнення, профілактика ускладнень.	4
11.	Стратегія сестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функцій нирок та сечового міхура. Методи оцінки функцій нирок та сечового міхура. Ниркова недостатність. Літіаз та уrolітіаз. Травми сечостатевого апарату.	4
Усього :		32

VIII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

(есе, аналітичний огляд, аналіз проблеми тощо)

1. Виступи на науково-студентському гуртку.
2. Участь у наукових конференціях.
3. Публікація матеріалів в журналах (тези, статті) тощо.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Клінічне медсестринство в хірургії» – це вид навчально - дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань

1. Медсестринське обстеження та оцінка стану здоров'я пацієнта з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.
 2. Диференційна діагностика шлунково-кишкових кровотеч.
 3. Аналіз особливостей перебігу хірургічної патології у пацієнтів з супутніми серцево-судинними захворюваннями.
 4. Значення крові та кровотворних органів в хірургії. Клініко-лабораторна оцінка гемостазіологічного стану.
 5. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах у пацієнтів з хірургічною патологією.
 6. Сучасні методи оцінки функції нирок та сечового міхура (мануальні, інструментальні, спеціальні та лабораторні дослідження). Ниркова недостатність. Літіаз та уrolітіаз. Травми сечостатевого апарату.
 7. Аналіз частоти застосування сучасних методів оперативних втручань в абдомінальній хірургії.
 8. Проблемні аспекти в діяльності медсестри бакалавра в умовах домашнього нагляду за хірургічними хворими.
 9. Кровозамінники, їх класифікація. Покази, протипокази, техніка переливання, можливі ускладнення, профілактика ускладнень.
 10. Біобезпека та біоетика в хірургії.
 11. Малоінвазивні оперативні втручання.
 12. Пластична та реконструктивна хірургія. Трансплантація органів і тканин. Класифікація.
- Вимоги до операційного розрізу. Зашивання ран (види швів, вузлів).
13. Надання невідкладної допомоги постраждалим при надзвичайних ситуаціях.
 14. Гнійно-некротичні процеси кисті.
 15. Лактацийний мастит. Сучасні принципи лікування.
 16. Лікування інфікованих ран за стадіями ранового процесу.
 17. Туберкульоз кісток та суглобів.
 18. Сепсис, сучасні аспекти патогенезу, лікування.
 19. Ендогенна інтоксикація. Сучасні методи детоксикації.
 20. Хірургічні аспекти СНІДу і наркоманії.
 21. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Нориці. Сторонні тіла.
 22. Ускладнення при переливанні крові та її компонентів.
 23. Опіки, опікова хвороба, сучасні методи лікування.

IX. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль 1

ЛЕКЦІЯ

Тема 1. Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.

Особливості організації роботи медичних сестер бакалаврів в загально хірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях. Медсестринський процес в хірургічних клініках.

Місце хірургії в сучасній медицині. Організація та структура хірургічної служби України, основні хірургічні заклади військової та цивільної медицини. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо). Хвороба та етапи її розвитку. Розвиток медсестринства в Україні. Медсестринські теорії і концептуальні моделі, які діють у сучасних умовах. Впровадження в хірургічну практику медсестринського процесу, його етапів. Міжособистісні аспекти спілкування. Принципи медичної етики і деонтології при обстеженні, лікуванні, догляді за пацієнтами та під час спілкування з їхніми родичами. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретами хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С. Охорона праці в галузі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 1. Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.

Медсестринський процес в хірургічних клініках. Особливості організації роботи медичних сестер бакалаврів в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо). Основні принципи медичної етики і деонтології в хірургічній клініці. Структура хірургічної клініки. Організація роботи приймального відділення хірургічного стаціонару. Особливості санітарної обробки хворих з хірургічною патологією в приймальному відділенні. Особливості проведення антропометрії та термометрії хворого з гострою хірургічною патологією. Основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення. Правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару. Особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.

Самостійна робота

Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти. Класифікація хірургічної допомоги. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо). Медсестринський процес в хірургічних клініках.

ЛЕКЦІЯ

Тема 2. Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.

Вимоги до особистої гігієни та одягу медперсоналу в хірургічному стаціонарі, вимоги до білизни та одягу хворих хірургічного профілю. Транспортування хворого з гострою хірургічною патологією до відділення та операційної. Основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення. Правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару. Особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 2. Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.

Приготування і підготовка до стерилізації хірургічних інструментів, білизни, перев'язувального матеріалу, гумових виробів та апаратів з оптичною системою. Способи укладання однорідного та різноманітного матеріалу, маркування, транспортування і зберігання стерилізаційних коробок (біксів). Стерилізація тазів для оброблення рук. Техніка оброблення рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна, розчинами первомуру (С-4), хлоргексидину біглюконату, стериліму та іншими сучасними препаратами. Самостійне надягання стерильного халата, маски, гумових рукавичок, а також знімання використаного одягу та рукавичок. Завантаження парового стерилізатора автоклава, спостереження за ходом стерилізації та розвантаження. Контроль стерилізації. Підготовка хірургічних інструментів до стерилізації післячистих і гнійних операцій. Контроль оброблення на залишки крові та мийного розчину. Режим стерилізації з урахуванням анаеробної інфекції, гепатиту В і СНІДу. Будова, оснащення та режими роботи опер блоку.

Самостійна робота:

Хірургічна термінологія. Види хірургічних втручань. Хірургічний ризик.

Передопераційна допомога та діагностика хірургічних захворювань. Передопераційна підготовка пацієнтів.

ЛЕКЦІЯ

Тема 3. Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції.

Організація роботи чистої і гнійної перев'язувальної; особливості догляду за хворими з гнійною патологією.

Роль мікрофлори, наявності вхідних воріт і стану макроорганізму в розвитку гнійної інфекції. Асептико-антисептичний метод, накази хірургічної служби. Екзогенна та ендогенна хірургічна інфекція. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, її профілактика. Основні принципи асептики: стерилізація та ізоляція. Профілактика повітряної, краплинної, контактної та імплантаційної інфекції. Фізичні та хімічні методи стерилізації. Термічні засоби: пастеризація, паровий, сухоповітряний, обпалювання і прожарювання.

Променева, газова стерилізація. Контроль стерилізації. Профілактика імплантацийної інфекції. Підготовка рук та стерилізація їх перед операцією. Надягання стерильної білизни. Оброблення операційною поля. Оброблення шовного матеріалу. Види антисептики, основні групи хімічних речовин і способи застосування їх. Операційний блок, оснащення, режим роботи, прибирання. Забезпечення режиму асептики, антисептики на етапах хірургічної допомоги.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 3. Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції.

Організація роботи чистої і гнійної перев'язувальної; особливості догляду за хворими з гнійною патологією.

Чиста та гнійна перев'язувальні. Утилізація перев'язувального матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями. Організація догляду за хворими з анаеробною інфекцією. Основні антисептичні засоби. Класифікація хімічних та біологічних засобів антисептики, механізм дії та методи застосування. Будова операційного блоку і підтримання санітарно-гігієнічного режиму в операційній. Організація різних видів прибирання в операційній. Засоби і методи обробки рук хірурга та операційного поля.

Визначення і класифікація методів стерилізації ріжучих, оптичних та загально-хірургічних інструментів. Основні методи стерилізації шовного матеріалу. Будова, принцип і режим роботи автоклаву, правила безпеки при роботі з автоклавом.

Перелік практичних навичок

- дезінфекція і стерилізація тазів для підготовки рук до операції;
- підготовка рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна;
- оброблення рук препаратами бактерицидної дії, такими як хлоргексидинубіглюконат,

С-4, стериліум, та іншими сучасними препаратами;

- термінова підготовка рук до операції;
- самостійне надягання стерильного халата, гумових рукавичок та маски на себе й на хірурга;
- знімання використаних рукавичок, халата, маски
- вивчення властивостей та застосування основних антисептичних речовин
- стерилізація та зберігання шовного матеріалу.
- підготовка операційного поля за методом Гроссіха—Філончикова.

Самостійна робота:

Організація роботи і завдання персоналу операційної. Хіургічний інструментарій, шовний матеріал. Техніка і хід операції.

ЛЕКЦІЯ

Тема 4. Участь медичної сестри бакалавра в хіургічних маніпуляціях та хіургічних операціях.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.

Основні задачі передопераційного періоду. Поняття про передопераційну підготовку хворого. Підготовка до планового втручання. Підготовка до ургентного втручання. Різновиди клізм та особливості їх застосування у хіургічних хворих. Психологічна підготовка хворого до операції та роль в ній молодшого медичного персоналу.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 4. Участь медичної сестри бакалавра в хіургічних маніпуляціях та хіургічних операціях.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.

Робота медичної сестри бакалавра в чистій та гнійній перев'язувальних. Поняття про хіургічну операцію та оперативну хіургію. Види хіургічних операцій: залежно від терміновості, за методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. Сучасні загальні хіургічні інструменти: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рані, спинення кровоточі.

Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренування рані. Складання наборів інструментів для операцій на кістках, органах черевної та грудної порожнин, для трепанації черепа, трахеостомії, первинного хіургічного оброблення рані, скелетного витягання, венесекції. Формування пакетів для тимчасових невідкладних оперативних втручань. Робота медичної сестри в операційній і перев'язувальній. Участь медичної сестри у підготовці та відборі інструментів для операцій. Використання загальних хіургічних інструментів під час роботи в перев'язувальній і догляду за хворими.

Перелік практичних навичок

- складання наборів інструментів для первинного хіургічного оброблення ран;
- складання наборів інструментів для операцій на кістках;
- складання наборів інструментів для операцій на органах черевної порожнини;
- складання наборів інструментів для операцій на органах грудної порожнини;
- складання наборів інструментів для трепанації черепа;
- складання наборів інструментів для трахеостомії;
- складання наборів інструментів для скелетного витягання;
- складання наборів інструментів для венесекції;
- формування пакетів для тимчасових хіургічних втручань (епіцистостома,

тлапароцентез, пункция гнояка).

Самостійна робота:

Операційна медсестра – асистент хірурга. Хіургічна рана. Принципи дренування та декомпресії. Види, покази, та техніка виконання первинної та вторинної обробки ран.

Ранній післяопераційний період. Мета, завдання та особливості сестринського догляду за хворими при різних видах оперативних втручань. Ранні післяопераційні ускладнення. Парез кишківника. Інфекційний контроль в хіургічних клініках.

Пізній післяопераційний період. Мета, завдання та особливості сестринського догляду за хворими при різних видах оперативних втручань. Пізні післяопераційні ускладнення. Парез кишківника. Інфекційний контроль в хіургічних клініках.

Змістовий модуль 2

ЛЕКЦІЯ

Тема 5. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.

Методи тимчасової зупинки кровотечі; пальцеве притискання; методика і техніка накладання давлючої пов'язки, закрутки, джгута. Методи остаточної зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 5. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.

Засвоєння способів зупинки кровотечі: накладання джгута або джгута-закрутки, стискальної пов'язки, пальцевого притиснення артерії, тугої тампонади рані, накладання кровоспинного затискача на судини і перев'язування їх у рані та на протязі (на фантомі), охолодження.

Принципи й тактика надання першої медичної допомоги під час зовнішніх і внутрішніх кровотеч, шоковий індекс, оцінювання стану хворого. Транспортування і госпіталізація. Клінічний аналіз перебігу хвороби пацієнта та аналіз медичних карток, особливості консервативного й оперативного лікування. Робота в операційній, перев'язувальній, маніпуляційній: ознайомлення з остаточним гемостазом за допомогою фізичних, хімічних, механічні та біологічних методів. Участь у проведенні інструментального обстеження і догляду за хворими в стаціонарі.

Перелік практичних навичок

- клінічне визначення виду кровотечі та об'єму крововтрати;
- тимчасовазупинка зовнішньої кровотечі механічними засобами:
- зміна положення тіла або кінцівок хворого для зупинки кровотечі;
- накладання стискальної пов'язки;
- накладання джгута та джгута-закрутки;
- пальцеве притиснення артерій — плечової, сонної, стегнової, ліктьової, підколінної, скроневої, черевної;
- накладання затискача на судину;
- туга тампонада рані;
- накладання кровоспинного затискача на судину (на фантомі);
- накладання лігатури на судину (на фантомі);
- місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу;
- застосування охолодження для гемостазу.

Самостійна робота.

Значення крові та кровотворних органів в хіургії. Клініко-лабораторна оцінка гемостазіологічного стану. Діагностика внутрішньої та зовнішньої кровотечі.

Гемотрансфузія та інфузія, Покази, протипокази, техніка переливання, можливі ускладнення, профілактика ускладнень.

ЛЕКЦІЯ

Тема 6. Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемострансфузії.

Загальні правила переливання крові. Необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові. Метод визначення індивідуальної, резус та біологічної сумісності крові донора і реципієнта. Визначення макроскопічних якостей донорської крові. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемострансфузії. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 6. Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемострансфузії.

Визначення груп крові системи АВ0 стандартними та цоліклональними сироватками анти-А і анти-В. Визначення резус-належності сироваткою анти-Д. Проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта. Визначення придатності консервованої крові та її препаратів.

Догляд за хворими під час і після переливання крові. Участь у заповненні документації. Робота в маніпуляційному кабінеті та пункті взяття крові.

Перелік практичних навичок

- визначення груп крові за допомогою стандартних сироватокіколіклонів анти-А та анти-В реагентів;
- визначення резус-фактора крові експрес-методом;
- проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби);
- догляд за хворими під час і після переливання еритроцитної маси та інших препаратів крові;
- ведення документації переливання препаратів крові та кровозамінників.

ЛЕКЦІЯ

Тема 7. Дії медичної сестри бакалавра по забезпеченням виконання різних видів анестезії та наркозу.

Перидуральна анестезія: ознайомлення з технікою та послідовністю виконання. Методи профілактики та лікування ускладнень при проведенні різних методів місцевої анестезії. Ознайомлення з технічними засобами для виконання інгаляційного наркозу. Методика проведення ендотрахеального наркозу. Дії медичної сестри по забезпеченням виконання різних видів анестезії та наркозу. Поняття про найпростіші реанімаційні заходи. Техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 7. Дії медичної сестри по забезпеченням виконання різних видів анестезії та наркозу.

Вивчення апаратури для наркозу, правил техніки безпеки і роботи з наркозними та дихальними апаратами. Ознайомлення з основними лікарськими засобами для загальної і місцевої анестезії. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів і боротьби з можливими ускладненнями знеболювання. Оцінювання ефективності реанімаційних заходів.

Ознайомлення та участь у приготуванні стола анестезіолога, веденні наркозної картки, спостереженні за життєво важливими функціями організму: ЦНС, диханням і серцево-судинною системою. Засвоєння навичок надання першої допомоги під час бліювання, регургітації, асфіксії, зупинки серця. Участь у проведенні місцевої анестезії та новокайнової блокади хірургічним хворим. Робота у відділенні інтенсивної терапії, виконання призначень лікаря та догляд за хворими.

Перелік практичних навичок

- підготовка наркозної апаратури до роботи (перевірка готовності до роботи, стерилізація);
- правила роботи з газовими балонами та редукторами;
- проведення кисневої інгаляції через маску або носові катетери під час централізованої подачі кисню;
- підготовка до роботи стола сестри-анестезистки;
- перша допомога під час блювання, регургітації;
- перша допомога в разі механічних асфіксій;
- проведення місцевої холодової анестезії шкіри хлоретилом;
- проведення місцевої анестезії за методом О.В. Вишневського, провідникової — за методом Лукашевича—Оберста.

ЛЕКЦІЯ

Тема 8. Тактика медичної сестри при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Тактика медичної сестри бакалавра при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.

Види ран. Надання першої допомоги постраждалим з різаними та забитими ранами. Організація первинної хірургічної обробки ран. Види первинного шву в залежності від типу і локалізації ран. Роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Види вторинних швів. Структура чистої і гнійної перев'язочних, організацію санітарно-гігієнічного режиму в них. Методика промивання дренажних трубок, замінудренажів хворому з гнійною раною, накладання мазевых пов'язок. Антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Техніка виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) раною. Техніка промивання дренажів черевної порожнини.

Поняття про ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями. Правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 8. Тактика медичної сестри бакалавра при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Тактика медичної сестри при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.

Засвоєння студентами клінічних ознак черепно-мозкової травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії.

Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Удосконалення техніки іммобілізації у випадку перелому ребер, ключиці, накладання оклюзійної пов'язки, підготовка сифонного дренажу за Бюлау або Суботіним для дренування плевральної порожнини. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.

Відпрацювання навичок: зупинка кровотечі в разі поранення судин шиї, носової кровотечі, видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів. Підбір інструментів для трахеостомії.

Перелік практичних навичок

- перша допомога у випадку закритих і відкритих травм голови;
- перша допомога в разі кровотечі з носа;
- вправлення нижньої щелепи в разі вивиху;
- перша допомога у випадку загальномозкових симптомів хірургічних захворювань голови.

- перша допомога в разі поранень ший;
- перша допомога та невідкладне звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів гортані й трахеї.
- перша допомога у випадку механічної та опікової травми стравоходу.
- перша допомога в разі закритого ушкодження грудної клітки;
- перша допомога в разі перелому ключиці та ребер;
- перша допомога в разі відкритого, закритого і напруженого пневмотораксу;
- діагностика пухлин грудної залози;
- догляд за хворими з дренажами у плевральній порожнині.

ЛЕКЦІЯ

Тема 9. Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушенням серцево-судинної діяльності.

Пацієнт з супутніми порушеннями дихальної системи. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах. Неадекватне дихання, пневмоторакс, диспnoe, інфекція дихальних шляхів, респіраторний дистрес-синдром дорослих, обструктивні захворювання дихальних шляхів.

Сестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутнім порушенням серцево-судинної діяльності (аритмії, порушення провідності, ішемія міокарду, інфаркт, кардіоміопатії, міокардит, вади серця та судин, гіпертензія, тромбоемболія).

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 9. Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушенням серцево-судинної діяльності.

Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з супутніми порушеннями дихальної системи. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на до госпітальному етапі. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах..

Сестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутнім порушенням серцево-судинної діяльності (аритмії, порушення провідності, ішемія міокарду, інфаркт, кардіоміопатії, міокардит, вади серця та судин, гіпертензія, тромбоемболія). Можливі ускладнення, які виникають при синдромі недостатності кровообігу, порушеннях ритму серця.

Самостійна робота.

Пацієнт з супутніми порушеннями дихальної системи. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах. Неадекватне дихання, пневмоторакс, диспnoe, інфекція дихальних шляхів, респіраторний дистрес-синдром дорослих, обструктивні захворювання дихальних шляхів.

Сестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутнім порушенням серцево-судинної діяльності (аритмії, порушення провідності, ішемія міокарду, інфаркт, кардіоміопатії, міокардит, вади серця та судин, гіпертензія, тромбоемболія).

ЛЕКЦІЯ

Тема 10. Основи медсестринської діагностики при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.

Закриті і відкриті ушкодження черевної порожнини, класифікація, клінічні ознаки, діагностика. Синдром гострого живота, перитоніт. Запальні захворювання очеревини: проривна виразка шлунка і дванадцяталіпової кишki, защемлена грижа, гострий апендицит, гострий холецистит, гострий панкреатит, непрохідність кишок. Особливості діагностики, перша допомога, клінічна картина, лікування, догляд. Рентгенографія і лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії. Шлунково-кишкові кровотечі, можливі етіологічні чинники, основні клінічні прояви. Тактика медичної сестри при шлунково-кишкових кровотечах. Перфоративна

виразка. Ускладнення виразкової хвороби шлунку та ДПК. Клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога. Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за хворими.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 10. Основи медсестринської діагностики при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.

Принципова різниця у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота. Гнійний перитоніт. Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за хворими.

Загальні поняття про травму живота. Види пошкодження живота та органів черевної порожнини: проникаючі та непроникаючі - визначення, можливі етіологічні чинники, основні характерні ознаки. Надання невідкладної допомоги при травмах живота. Травма селезінки та печінки. Гемоперитонеум. Клінічні прояви цих захворювань. Тактика лікування. Догляд за хворими в післяопераційному період.

Перелік практичних навичок

- перша допомога у випадку защемленої грижі;
- перша допомога у випадку закритого і відкритого ушкодження живота;
- перша допомога в разі гострих захворювань органів черевної порожнини;
- перша допомога в разі кровотечі зі стравоходу, шлунка, дванадцятипалої кишki;
- перша допомога в разі внутрішньочеревних кровотеч;

Самостійна робота

Диференційна діагностика гострого болю в ділянці серця. Причини, клінічні ознаки. ЕКГ-діагностика.

ЛЕКЦІЯ

Тема 11. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.

Методи визначення площини ураження і важкості стану пацієнта з опіком. Організація заходів по наданню першої допомоги постраждалому з опіком. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення інфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку. Перша допомога постраждалому з відмороженням. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з відмороженням.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 11. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.

Визначення глибини ушкодження тканин і площини опіку. Послідовність надання першої медичної допомоги хворим, боротьба з опіковим шоком, місцеве лікування в разі опіків. Роль охолодження та раннього первинного хірургічного оброблення ушкодженої ділянки для поліпшення результатів подальшого лікування. Опікова хвороба: періоди та клінічні симптоми, принципи лікування. Догляд за опіковими хворими. Хімічні опіки, їх види, прояви, перша медична допомога і лікування. Відмороження. Види холодової травми. Класифікація відморожень, періоди і ступені розвитку. Перша допомога на догоспітальному етапі та лікування. Особливості догляду за хворими з відмороженнями.

Електротравма. Дія електроструму на організм людини — електроопік, загальні зміни в центральній нервовій та серцево-судинній системах, у диханні. Особливості надання першої медичної допомоги, серцево-легенева реанімація, принципи лікування.

Перелік практичних навичок

- перша допомога в разі термічних, хімічних опіків;
- перша допомога в разі холодової травми, відмороження та загального замерзання;
- методика охолодження ушкодженої ділянки у випадку термічного опіку.

ЛЕКЦІЯ

Тема 12. Роль медичної сестри бакалавра в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин, некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.

Гострі гнійні захворювання шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд). Клінічна картина, особливості перебігу та лікування у разі цих захворювань. Тактика медичної сестри при цьому. Запальні захворювання судин (лімфангіїт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). Причини, клінічні ознаки та лікування. Небезпечність ускладнень гострого тромбофлебіту нижніх кінцівок. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеоміеліт). Причини, особливості клінічної картини і лікування залежно від локалізації процесу. Роль медичної сестри в діагностиці та забезпеченні лікування хворих з окремими видами гнійних захворювань.

Поняття про клострідіальну й неклострідіальну анаеробну інфекцію. Газова гангрена: збудники, форми, загальні й місцеві прояви. Профілактика, протиепідемічні заходи і принципи лікування. Правець: шляхи проникнення збудника й умови розвитку захворювання. Клінічні ознаки та профілактика, лікування й догляд за хворими. Гнильнанеклострідіальна анаеробна інфекція, причини виникнення, особливості клінічної картини та лікування. Організація догляду за хворими.

Види сепсису. Класифікація, клінічна картина, місцеві та загальні прояви захворювання. Токсикоінфекційний шок, симптоми, перша медична допомога, інтенсивна терапія, комплексне лікування й особливості догляду за хворими.

Поняття про специфічну інфекцію. Особливості захворювань, які потребують хірургічного лікування. Сибірка: причини, форми, клінічні ознаки, обов'язковість консервативної терапії. Дифтерія ран: особливості перебігу ранового процесу, специфічна терапія, застосування антибіотиків та антисептиків. Протиепідемічні заходи й особливості догляду за хворими. Тактика медичної сестри під час виявлення таких хворих. Особливості надання допомоги хворим з укусеними ранами.

Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування, його форми. Туберкульоз лімфатичних вузлів: ознаки та лікування. Кістково-суглобовий туберкульоз: місцеві та загальні симптоми, діагностика, хіміотерапія, санаторно-ортопедичне, оперативне лікування та реабілітація хворих.

Активомікоз: клінічна картина, діагностика і лікування. Хірургічна проблема СНІДу.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 12. Роль медичної сестри бакалавра в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин, некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.

Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів, флегмон, фурункулів, карбункулів, гідраденіту, маститу, бешихи, лімфаденіту, лімфангіоїту, парапроктиту. Основні клінічні прояви панарицію та флегмони кисті, обов'язки медичної сестри при проведенні діагностики і лікування панарицію та флегмони кисті. Поняття про гостру специфічну інфекцію. Роль медичної сестри в лікувальних програмах при газовій анаеробній гангрені, правцеві, дифтерії ран, сибірці. Способи профілактики правця, дифтерії, сибірки, газової гангрени. Дії медичної сестри при проведенні детоксикації хворому на гостру хірургічну інфекцію. Ознайомлення з основними клінічними ознаками некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла. Дії медичної сестри при наданні першої допомоги хворим із стороннім тілом. Роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами некрозу, гангрени, виразок, нориць, стороннім тілом.

Перелік практичних навичок

- транспортна іммобілізація в разі ушкоджень і захворювань з використанням табельних і підручних засобів;
- перша допомога при ранах;
- підготовка наборів для розтину гнояків;
- проведення місцевої анестезії за методом О.В. Вишневського, провідникової — за методом Лукашевича—Оберста.

ЛЕКЦІЯ

Тема 13. Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.

Методи оцінки функції нирок та сечового міхура. Ниркова недостатність. Літіаз та уролітіаз. Травми сечостатевого апарату. Ушкодження та захворювання сечостатевих органів. Гнійно-запальні захворювання нирок. Сечокам'яна хвороба. Запалення сечового міхура. Камені сечового міхура. Водянка яєчка та сім'яного канатика. Запалення передміхурової залози. Клініка. Догляд за хворими, лікування у спеціалізованому стаціонарі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 13. Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.

Особливості дослідження хворих із захворюваннями сечових органів (мануальні, інструментальні, спеціальні та лабораторні дослідження). Ушкодження органів сечової систем — нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Особливості діагностики, надання першої допомоги та етапного лікування урологічних хворих на догоспітальному етапі. Гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура: пієліт, піелонефрит, піонефроз, гідронефроз, цистит. Сечокам'яна хвороба, клінічні ознаки, діагностика та лікування. Пухлини нирок, сечового міхура, передміхурової залози. Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих.

Обстеження хворих і обговорення тактики у випадку урологічної патології. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язуваннях.

Перелік практичних навичок

- перша допомога в разі ускладнень сечокам'яної хвороби;
- перша допомога в разі закритих і відкритих ушкоджень нирок, сечових шляхів і статевих органів;
- перша допомога у випадку гострої затримки сечі;
- догляд за хворими;
- догляд за цистостомою.

Самостійна робота:

Стратегія сестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура. Методи оцінки функції нирок та сечового міхура. Ниркова недостатність. Літіаз та уролітіаз. Травми сечостатевого апарату.

ЛЕКЦІЯ

Тема 14. Медсестринський догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.

Варикозна хвороба. Гострий та хронічний тромбофлебіт. Постстромбофлібетична хвороба. Облітеруючий ендартерійт та атеросклероз судин нижніх кінцівок. Лікування. Діагностика. Догляд за хворими.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Тема 14. Медсестринський догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.

Аналіз перебігу захворювання, демонстрування хворих із судинною патологією. Проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок. З'ясування методів консервативного та оперативного лікування. Участь у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих. Догляд за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта. Участь медичної сестри в перев'язуваннях хворих з гангренами, у випадку облітеруючого захворювання судин.

Перелік практичних навичок

- догляд за хворими;
- виявлення пульсації на артеріях нижніх кінцівок
- накладання еластичною бинта на нижні кінцівки;
- визначення прохідності глибоких вен нижніх кінцівок.

Навчальна практика під керівництвом викладача.

Підсумковий модульний контроль

X. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основними методами та формами навчання є:

- **Лекція** (вступна, тематична, оглядова). Проведення лекційних занять включає: словесне викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-візуалізації з використанням мультимедійних технологій; проблемні лекції (розв'язування ситуаційних задач, кейсів), бінарні лекції (лекції-дискусії), лекції із заздалегідь запланованими помилками, лекції-прес-конференції.
- **Навчальна практика під керівництвом викладача:** інструктаж, усне фронтальне опитування, письмове опитування, вирішення типових та нетипових практичних та ситуаційних клінічних завдань; ділова гра; робота у групах, відпрацювання практичних навичок, курація пацієнтів, заповнення медичної документації.
- **Самостійна робота студентів:** обов'язкова, що передбачена навчальним планом і робочою програмою, є одним з показників академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти.
 - виконання домашніх завдань;
 - доопрацювання матеріалів лекції;
 - робота в інформаційних мережах;
 - есе за вузькоспеціальною проблемою, що погоджується з викладачем;
 - створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
 - розробка кейсів;
 - підготовка відповідних документів, матеріалів тощо;
 - підготовка тематичних презентацій;
 - підготовка та публікація наукових статей, тез наукових доповідей та повідомлень тощо;
 - узагальнення матеріалів за обраною проблемою;
 - систематичне відвідування навчальних занять;
 - відвідування додаткових занять, лекцій, семінарів, круглих столів тощо;
 - завдання, які виконують студенти під час переддипломної практики;
 - відвідування та участь у засіданнях відповідних студентських наукових гуртків тощо;
 - інші здобутки, що підтвердженні документально (грамоти, дипломи тощо).
- **Індивідуальне навчально-дослідне завдання**(за вибором) – наукова й дослідницька робота студентів, що полягає у самостійному проведенні обстеження пацієнта, досліджень, збиранні наукової інформації, її аналізі; до цієї ж категорії належать аудиторні потокові та групові заняття, участь у роботі наукового студентського товариства (гуртки, конференції, підготовка доповідей, тез, статей).
- **Дистанційне навчання**

XI. ФОРМИ ТА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СФОРМОВАНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи, форми контролю та система оцінювання успішності студентів здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу в Чернівецькому медичному фаховому коледжі.

При оцінюванні роботи студента протягом семестру враховується наступне:

- відвідування занять;
- активна та продуктивна участь на навчальній практиці;
- вивчення базової та додаткової літератури;
- своєчасна здача завдань та модулів.

Методи оцінювання:

- усне індивідуальне опитування
- письмовий тестовий контроль
- комп'ютерний тестовий контроль
- розв'язування типових та нетипових клінічних завдань
- демонстрація практичних навичок
- індивідуальне завдання
- студентські проекти
- студентські презентації
- участь в НДРС
- модульний контроль

Оцінка з обов'язкової дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» є рейтинговою та визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності студента та оцінок за модульне контрольне оцінювання.

Перебачені наступні форми контролю:

1. Контроль початкового рівня знань, який визначається на першому занятті навчальної практики та включає перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчали на попередніх курсах (анатомія, фізіологія ті ін.). Контроль проводять методом фронтального усного опитування.

2. Поточний контроль (засвоєння теми) контролюється на навчальній практиці відповідно до конкретних цілей, засвоєння конкретної теми змістового модуля. Рекомендується застосовувати такі методи оцінювання рівня підготовки студентів: опитування, вирішення ситуаційних клінічних завдань, тестування, практична перевірка рівня оволодіння та виконання практичних знань та умінь.

3. Підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється для оцінювання результатів навчання після завершення вивчення дисципліни та проводиться на останньому занятті навчальної практики. Підсумковий контроль знань включає семестровий контроль у вигляді семестрового екзамену – модульного контролю. Рекомендується застосовувати такі способи оцінювання рівня підготовки студентів: письмове завдання, яке включає теоретичну та практичну частини; контрольні опитування (фронтальне; вибіркове усне, письмове, вирішення клінічної задачі); тестування, демонстрація практичних навичок.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити оцінку з дисципліни за шкалою ECTS, підсумковий контроль засвоєння модулю здійснюється додатково за графіком, затвердженим у коледжі.

ХІЛ. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь розроблена відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (лист МОЗ України від 15.04.2014 № 08.01-47/10395).

Схема нарахування балів

Методи контролю та розподіл балів має за мету діагностику систематичності та успішності навчальної роботи студента. Вона формується на засадах набуття компетенцій та накопичення рейтингових балів за різноманітну навчальну діяльність студента за певний період навчання.

Поточна модульна рейтингова оцінка складається з балів, які студент отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння цього модуля (робота на навчальній практиці, виконання та захист індивідуальних завдань, опрацювання матеріалу самостійної роботи тощо), а також участь в НДРС з дисципліни, студентських конференціях за тематикою дисципліни тощо.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) як сума оцінок отриманих за засвоєння кожного змістового модуля та оцінки за модульний контроль.

Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (заликового кредиту) – 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожній навчальній практиці засвоєння змістових модулів (поточний контроль).

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Вагаожної теми в межах одного модуля має бути однаковою і визначається кількістю тем в модулі.

Оцінка з дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії» (модуль 1) є рейтинговою та визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним передбачених програмою змістових модулів. Поточне оцінювання студентів по відповідних темах проводиться за традиційною 4-балльною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінювання поточної навчальної діяльності за традиційною шкалою

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання. відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» виставляється студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрошені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на пряму поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Перерахунок **поточної успішності** студентів при вивченні модуля 1 з традиційної шкали в бали ECTS:

- оцінка “**відмінно**” – 8 балів;

- оцінка “добре” – 7 балів;
- оцінка “задовільно” – 6 балів;
- оцінка “незадовільно” – 0 балів.

Таблиця 1
СХЕМАрозділу балів приоцінюванні семестрової успішності в балах ECTS

Модуль 1. КЛІНІЧНЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ				
	№ заняття	«відмінно»	«добре»	«задовільно»
Змістовий модуль 1	1	8	7	6
	2	8	7	6
	3	8	7	6
	4	8	7	6
Всього змістовий модуль 1	32	28	24	
Змістовий модуль 2	5	8	7	6
	6	8	7	6
	7	8	7	6
	8	8	7	6
	9	8	7	6
	10	8	7	6
	11	8	7	6
	12	8	7	6
	13	8	7	6
	14	8	7	6
Всього змістовий модуль 2	80	70	60	
ІСДС (не більше 12 балів)	8			
Всього поточна успішність	120	98	84	
Модульний контроль	15	80	65	50
МОДУЛЬ 1	200			

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в тематичному плані поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальної практики, контролюється під час модульного контролю.

СХЕМА, Оцінювання індивідуальної роботи (ІСРС)

Максимальна оцінка за індивідуальну самостійну роботу студента складає **12** балів (табл. 2).

Таблиця 2.

Критерії оцінювання результатів виконання та захисту індивідуальної роботи студента в балах ECTS)

№ критерію	Критерій рейтингової оцінки	Max кількість балів
1	Відповідність змісту виконаної роботи поставленому завданню та повнота його розкриття	5
2	Відповідність оформлення	2
3	Захист індивідуальної роботи: змістовність та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту	5
Максимальна підсумкова оцінка		12

Загальна кількість балів результатів поточної успішності, балів за ІНДЗ та Модульний контроль не повинна перевищувати 200 балів.

СХЕМА нарахування балів за поточну успішність

1. За поточну навчальну діяльність студент може отримати **максимально 120** балів (табл. 1).

Наприклад. Кількість балів за поточну успішність обчислюється шляхом множення кількості тем, що підлягають оцінюванню (14 тем) на бали, що відповідають оцінці “відмінно”(8 балів), з додаванням максимальної кількості балів за ІНДЗ (8 балів, якщо студент виконав індивідуальную роботу).

$$14 \text{ тем} \times 8 \text{ бал} = 112 \text{ бал} + 8 \text{ бал (ІСРС)} = 120 \text{ балів.}$$

2. За поточну навчальну діяльність студент може отримати **мінімально 84** бали (табл. 1).

Наприклад. Кількість балів за поточну успішність обчислюється шляхом множення кількості тем, що підлягають оцінюванню (14 тем) на бали, що відповідають оцінці “задовільно”(6 балів): $14 \text{ тем} \times 6 \text{ бал} = 84 \text{ бали}$

Підсумковий модульний контроль

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму даного модулю та отримали за поточну успішність не менше **84** бали.

Модульний контроль передбачає відповідь на 5 теоретичних питання (або 50 тестових завдань), вирішення клінічної ситуаційної задачі та демонстрацію виконання практичної навички (з переліку робочої програми).

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час модульного контролю, складає **80 балів**, при цьому максимальна оцінка (табл. 3)

- 1) за **усну** відповідь (або **50 тестових** завдань) – **50** балів;
- 2) за **вирішення** клінічного **ситуаційного завдання** – **15** балів;
- 3) за **демонстрацію** виконання **практичної навички** – **15** балів.

3) Критерії оцінювання усної відповіді при проведенні Підсумкового модульного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання. Відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» виставляється студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на пряму поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

2) Критерії оцінювання тестових завдань при проведенні Підсумкового модульного контролю

Оцінка	Критерій	Бали
«5»	вирішено 46-50 тестів (90% і більше)	46-50 балів
«4»	вирішено 40-45 тестів (80% - 89%)	40-45 балів
«3»	вирішено 30-39 тестів (70% - 79%)	30-39 балів
«2»	вирішено 29 і менше тестів (69% і менше)	0 балів

Примітка. Одна правильна відповідь – 1 бал.

2) Критерії вирішення ситуаційного завдання: визначення проблем пацієнта та формулювання сестринського діагнозу – **5** балів, оцінка стану пацієнта – **5** балів, складання плану догляду – **5** балів.

3) Критерії оцінювання виконання практичного завдання: підготовка до маніпуляції – **5** балів, демонстрація навички на муляжі – **5** балів, завершення процедури – **5** балів:

- «**відмінно**» - виконано без помилок;

- «*добре*» - виконано з несуттєвими недоліками, виправленими під час виконання самим студентом;
- «*задовільно*» - виконано з недоліками, скоригованими викладачем;
- «*незадовільно*» - не виконано.

Мінімальна кількість балів, яку може отримати студент під час модульного контролю, і підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **мінімально 50** балів (не менше 30 балів за усну відповідь, 10 балів за вирішення ситуаційного клінічного завдання, 10 балів за демонстрацію виконання практичної навички.

Таблиця 3

Схема розподілу балів при оцінюванні Підсумкового модульного контролю в балах ECTS

Модульний контроль	«5»	«4»	«3»	«2»
Усна відповідь (тестовий контроль)	50	45	30	0
Вирішення ситуаційного клінічного завдання	15	10	10	0
Демонстрація практичної навички	15	10	10	0
Всього	80	65	50	0

Заохочувальні бали за рішенням Педагогічної Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь в олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше. **Загальна кількість балів Модулю не повинна перевищувати 200 балів.**

Таблиця 4

Оцінювання дисципліни «Клінічне медсестринство в хірургії»
Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для модулю
180 – 200	A	відмінно
165 - 179	B	
150 - 164	C	добре
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка з дисципліни виставляється студентам, яким зараховані усі 2 змістових модулі з дисципліни. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються кафедрою у традиційну чотирибалальну шкалу за абсолютними критеріями (табл. 5).

Таблиця 5

Конвертація балів ECTS
у традиційну чотирибалальну шкалу за абсолютною критеріями

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибалальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до 70 (мінімальної кількості балів), яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки за модуль за необхідності.

XIII. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Методичне забезпечення (силабус навчальної дисципліни)

- Робоча навчальна програма
- Підручники, посібники (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- План - конспект лекцій (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- Методичні вказівки до навчальної практики під керівництвом викладача
- Методичні рекомендації СПРС(у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- Кейси тестових завдань (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE) для поточного і підсумкового оцінювання знань
- Електронний банк тестових завдань КРОК Б (www.MOODLE, у т. ч. книжний варіант у кожного студента)
- Кейси клінічних ситуаційних завдань та проблемних ситуацій для поточного і підсумкового оцінювання знань (у т. ч. електронний варіант) та приклади розв'язування типових задач
- Клінічні ситуаційні та тестові завдання (типові та нетипові) для модульного контролю
- Кейси алгоритмів практичних дій з виконання практичних навичок згідно протоколів практичної діяльності медсестри (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- Індивідуальні завдання(у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- Робочі зошити
- Опорні конспекти лекцій
- Комп'ютерні презентації, мультимедійні лекції(у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)
- Ілюстративні матеріали
- Навчальні таблиці, схеми
- Методичні рекомендації «Сестринська історія хвороби»
- Каталоги ресурсів
- Офісні програми призначені для основної маси користувачів: текстові і табличні процесори, графічні редактори, засоби презентацій, системи управління базами даних, а також їх інтегровані пакети (Microsoft Word, Microsoft Excel, LotusSmartSuite, Open Office, Libre Office), вільний доступ до мережі Internet
- Схеми для проведення медичних маніпуляцій
- Підбірка відеофільмів щодо надання ПДД.

Матеріальне забезпечення

- Ноутбук
- Мультимедійний проектор, мультимедійна дошка
- Ноші медичні – 1 шт.
- Столик перев'язувальної медсестри – 5 шт.
- Столик операційної медсестри – 5 шт.
- Підставка для стерилізаційних коробок. (біксів) – 1 шт.
- Підставка для тазів – 1 шт.
- Штатив для в/в вливань стаціонарний – 5 шт.
- Сечоприймачі – 10 шт.
- Сечозбирники – 10 шт.
- Судно підкладне гумове – 10 шт.
- Кушетка процедурна – 1 шт.
- Фантомна зона: Тренажер для внутрішньовенних та підшкірних ін'єкцій – 6 шт
- Фантом катетеризації чоловічий – 6 шт
- Фантом катетеризації жіночий – 6 шт
- Фантом «Сідниця» – 6 шт.
- Фантом промивання шлунку – 6 шт.
- Учбова модель для серцево-легеневої реанімації дорослий – 1 шт.

- Внутрішньовенний/артер. ін'екцій – 1 шт.
- Апарат механічний для вимірювання тиску. – 15 шт.
- Гумові зонди
- Кружка Есмарха – 10 шт.
- Грілка – 10 шт.
- Міхур для льоду – 10 шт.
- Підкладне коло – 10 шт.
- Клейонка підкладна. – 10 шт.
- Киснева подушка – 10 шт.
- Фонендоскоп – 15 шт.
- Аптечка транспортна – 1 шт.
- Перев'язувальні матеріали
- Спринцівки різних розмірів
- Водяна баня – 1 шт.
- Бандажі (різні) – 5 шт
- Гумові трубки різних розмірів
- Катетери різні
- Джгути Есмарха – 10 шт.
- Шприци
- Транспортні та лікувальні шини
- Стандартні сироватки для визначення груп крові, цоліклони, скарифікатори.
- Гірчичники.
- Системи для переливання крові та для переливання розчинів – 10 шт.
- Набір для переливання крові – 3 шт.
- Термометри медичні (в достатній кількості).
- Сумка першої допомоги – 1 шт
- Апарат для ШВЛ ручний – 1 шт.
- Коробка стерилізаційна – 5 шт.
- Клінок ларингоскопа універсальний – 1 шт.
- Цистоскоп – 1 шт.
- Маска Есмарха наркозна – 5 шт.
- Маска гумова – 5 шт.
- Трубка інтубаційна – 5 шт.
- Шприці різних типів – 10 шт.
- **Хірургічний інструментарій:** інструментарій з великого операційного набору – 5 шт., буж і уретральні металічні – 5 шт., затискач кишковий – 5 шт., затискач для прикріплення операційної білизни до очеревини – 5 шт., затискач для гумових трубок – 5 шт., затискач кровозупинний з овальними губками пеана – 5 шт., затискач кровозупинний типу "москіт" – 5 шт., затискач кровозупинний Більрота – 5 шт., затискач для ниркової ніжки – 5 шт., дзеркало для черевної стінки – 5 шт., зонди хірургічний жолобуватий, гудзикуватий, затискачі Кохера – 5 шт., голкотримачі (різні) – 5 шт., голка лігатурна Дешана – 5 шт., голка атравматична – 5 шт., голка хірургічна – 5 шт., голінник хірургічний для зберігання хірургічних голок – 5 шт., катетери металеві – 1 шт., корнцанг прямий і вигнутий – 5 шт., гачок хірургічний гострий – 5 шт., гачок хірургічний тупий – 5 шт., ножиці для розрізування пов'язок гудзиком – 5 шт., ножиці реберні – 5 шт., пінцет анатомічний – 5 шт., пінцет хірургічний – 5 шт., пінцет зубчасто - лапчастий – 5 шт., ранорозширювачі різні – 5 шт., распатори – 5 шт., роторозширювач – 5 шт., скальпелі – 5 шт., скобки Мішелля – 5 шт., трахеостомічний набір – 1 шт., шпатель металевий – 5 шт., шипці геморойдальні – 5 шт., шприці для розсік. черепа – 5 шт., язикотримач – 5 шт., дрель медична – 5 шт., спиці Кіршнера – 5 шт., долото для травматологічних операцій – 5 шт., кусачки травматологічні різні – 5 шт., ложка Фолькмана – 5 шт., молоток травматологічний – 5 шт., ніж ампутаційний – 5 шт., ніж резекційний – 5 шт., ножиці для розрізування гіпсовых пов'язок – 5 шт., пили медичні різні – 5 шт., скоба для скелетного

- витягування – 5 шт., щипці для відгинання країв гіпсової пов'язки – 5 шт.
- Шини для іммобілізації нижніх і верхніх кінцівок – 5 шт.
- Шовний матеріал різний – 5 шт.
- Носилки на колесах – 1 шт.
- Підtrzymувач руки – 5 шт.
- Тренажери для визначення груп крові – 5 шт.
- Корсет-шина для руки – 5 шт.
- Бинти гіпсові – 5 шт.
- Бинти марлеві – 20 шт.
- Бинти медичні сітчасто трубчасті – 5 шт.
- Шпильки для закріплення косинкових пов'язок – 5 шт.
- Вата гігроскопічна – 5 шт.
- Косинка – 5 шт.
- Лейкопластир 5 шт.
- Марля – 10 м.
- Пакети перев'язувальні – 5 шт.
- Рукавички гумові одноразові – 10 шт.
- Серветки марлеві стерильні – 20 шт.
- Суспензорій – 5 шт.
- Таз емальований – 5 шт.
- Термометр для води – 5 шт.
- Трубка газовивідна – 5 шт.
- Трубка гумова 5 – шт.
- Анатоксин правця адсорбований на гидроокису алюмінію – 5 шт.
- Протиправцева сироватка – 5 шт.
- Гемакон – 5 шт.
- Палички скляні – 5 шт.
- Пробірки – 10 шт.
- Пробірки для центрифуги – 5 шт.
- Скло предметне – 5 шт.
- Чашка Петрі – 10 шт.
- Штатив для пробірок – 5 шт.
- Гіпс – 1 шт.
- Маска марлева – 20 шт.
- Рушник – 10 шт.
- Простирадло – 5 шт.
- Фартух клейончастий – 5 шт.
- Халат хірургічний – 5 шт.
- Щітка для миття рук – 5 шт.
- Стенд алгоритм дій медсестри перед переливанням крові – 1 шт.
- Стенд загальний хірургічний інструментарій – 1 шт.
- Губки поролонові – 5 шт.
- Муляж нижньої кінцівки – 1 шт.
- Бинт еластичний – 5 шт.

XIV. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Вкажіть основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.
2. Назвіть види хірургічної допомоги.
3. В чому полягають особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо)?
4. Охарактеризуйте суть медсестринського процесу в хірургічних клініках.
5. Назвіть основні принципи медичної етики і деонтології в хірургічній клініці.
6. Яка структура хірургічної клініки? В чому заключається організація роботи приймального відділення хірургічного стаціонару?
7. Проаналізуйте особливості санітарної обробки хворих з хірургічною патологією в приймальному відділенні.
8. Вкажіть особливості проведення антропометрії та термометрії хворого з гострою хірургічною патологією.
9. Які вимоги до особистої гігієни та одягу медперсоналу в хірургічному стаціонарі, вимоги до білизни та одягу хворих хірургічного профілю ви знаєте?
10. Перерахуйте основні принципи транспортування хворого з гострою хірургічною патологією до відділення та операційної.
11. Які основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення ви знаєте? Назвіть правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару.
12. Проаналізуйте особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.
13. Охарактеризуйте види хірургічної інфекції. Що таке чиста та гнійна перев'язувальні? В чому полягає організація роботи гнійної перев'язувальної і особливості догляду за хворими з гнійною патологією?
14. Як проводиться утилізація перев'язувального матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями?
15. Опишіть суть організації догляду за хворими з анаеробною інфекцією.
16. Назвіть основні антисептичні засоби.
17. Проаналізуйте механізм дії та методи застосування хімічних та біологічних засобів антисептики.
18. Охарактеризуйте будову операційного блоку і підтримання санітарно-гігієнічного режиму в операційній.
19. Перерахуйте різні види прибирання в операційній.
20. Назвіть засоби і методи обробки рук хірурга та операційного поля.
21. Визначте і класифікуйте методи стерилізації ріжучих, оптичних та загально-хірургічних інструментів.
22. Вкажіть основні методи стерилізації шовного матеріалу.
23. Проаналізуйте суть будови, принципу і режиму роботи автоклаву, правила безпеки при роботі з автоклавом.
24. Дайте визначення хірургічній маніпуляції та хірургічній операції.
25. Назвіть основні види оперативних втручань, опишіть етапи їх виконання.
26. Перерахуйте види хірургічного інструментарію.
27. Вкажіть основні види хірургічних швів.
28. Проаналізуйте основні етапи проведення плевральної пункції, абдоменоцентезу, діагностичної пункції та обов'язки молодшого медичного персоналу по підготовці хворих до цих маніпуляцій.
29. В чому полягають основні задачі передопераційного періоду? Визначте принципи щодо передопераційної підготовки хворого.
30. Проаналізуйте схему підготовки до планового втручання.
31. Опишіть схему підготовки до ургентного втручання.

32. Назвіть різновиди клізм та особливості їх застосування у хірургічних хворих.
33. Визначте суть психологічної підготовки хворого до операції та роль в ній молодшого медичного персоналу.
34. Вкажіть основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактику можливих ускладнень.
35. Проаналізуйте види кровотечі та методи визначення крововтрати.
36. Дайте визначення стану важкості хворого з гострою крововтратаю.
37. Назвіть методи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі.
38. Які групи крові та резус–належність ви знаєте? Перерахуйте методи визначення групи крові та резус-фактора.
39. В чому полягають загальні правила переливання крові? Вкажіть необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові.
40. Вкажіть правила визначення макроскопічних якостей донорської крові.
41. Опишіть методику проведення гемотрансфузії.
42. Проаналізуйте види анестезії та обов'язки медичної сестри під час виконання інфільтраційної, провідникової та перидуральної анестезії.
43. Назвіть технічні засоби для виконання інгаляційного наркозу. Опишіть методику проведення ендотрахеального наркозу та роль медичної сестри.
44. В чому полягають найпростіші реанімаційні заходи: техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця?
45. Назвіть види ран. Що таке первинна хірургічна обробка рані?
46. Охарактеризуйте роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Вкажіть види вторинних швів.
47. Яка структура чистої і гнійної перев'язочних, роль медичної сестри в організації санітарно-гігієнічного режиму?
48. Перерахуйте сучасні методи обробки рук хірурга та операційної медичної сестри.
49. Назвіть способи обробки операційного поля.
50. Вкажіть основні інструменти та правила їх підбору для проведення венесекції, трахеостомії, плевральної пункциї, первинної хірургічної обробки ран, лапароцентезу, скелетного витягання.
51. Назвіть антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Опишіть методику промивання дренажних трубок, заміну дренажів хворому з гнійною раною.
52. Назвіть види швів. Які основні правила їх накладання та зняття?
53. Проаналізуйте техніку виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) раною.
54. Які ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки ви знаєте? Назвіть заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.
55. Перерахуйте основні типи пов'язок та способи їх накладання.
56. Назвіть правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Які профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі необхідно застосовувати?
57. Вкажіть ознаки переломів кісток та вивихів. Проаналізуйте суть надання першої допомоги при переломах та застосування засобів транспортної іммобілізації.
58. Назвіть методи визначення площині ураження і важкості стану пацієнта з опіком.
59. Які обов'язки медичної сестри щодо забезпечення інфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку?
60. Вкажіть ознаки відмороження, опишіть суть надання першої допомоги постраждалому з відмороженням.
61. Дайте характеристику гострим гнійним захворюванням м'яких тканин, їх різновидам та основним клінічним ознакам.
62. Проаналізуйте оцінку стану важкості хворого при гнійних захворюваннях м'яких тканин.
63. Назвіть дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів, флегмони, фурункулів, карбункулів, гідраденіту, маститу, бешихи, лімфаденіту, лімфангоїту, парапроктиту.

64. Охарактеризуйте гостру специфічну інфекцію. Визначте роль медичної сестри в лікувальних програмах при газовій анаеробній гангрені, правцеві, дифтерії рани, сибірці.
65. Назвіть способи профілактики правця, дифтерії, сибірки, газової гангрени.
66. Перерахуйте основні ознаки некрозу, гангрени, виразки, стороннього тіла.
67. Вкажіть способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин. Що таке ампутація кінцівки? Проведіть підбір інструментарію для її проведення.
68. Проаналізуйте роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами некрозу, гангрени, виразок, нориць, стороннім тілом.
69. Вкажіть невідкладну допомогу при ураження електричним струмом, обмороженні, термічних опіках.

XV. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Проводити суб'єктивне дослідження. Заповнювати історію хвороби.
2. Проводити об'єктивне обстеження: огляд хворого, пальпацію, перкусію, аускультацію.
3. Складати набори інструментів для первинного хірургічного оброблення ран.
4. Складати набори інструментів для операцій на кістках.
5. Складати набори інструментів для операцій на органах черевної порожнини.
6. Складати набори інструментів для операцій на органах грудної порожнини.
7. Складати набори інструментів для трепанації черепа.
8. Складати набори інструментів для трахеотомії.
9. Складати набори інструментів для скелетного витягання.
10. Складати набори інструментів для венесекції.
11. Формувати пакети для тимчасових хірургічних втручань (епіцистостома, тlapароцентез, пункция гнояка).
12. Клінічно визначати вид кровотечі та об'єм крововтрати.
13. Проводити тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі механічними засобами.
14. Застосовувати зміну положення тіла або кінцівок хворого для зупинки кровотечі.
15. Накладати стискальну пов'язку.
16. Проводити накладання джгута та джгута-закрутки.
17. Здійснювати пальцеве притиснення артерій — плечової, сонної, стегнової, ліктьової, підколінної, скроневої, черевної.
18. Проводити накладання затискача на судину.
19. Здійснювати тугу тампонаду рани.
20. Проводити накладання кровоспинного затискача на судину (на фантомі).
21. Проводити накладання лігатури на судину (на фантомі).
22. Здійснювати місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу.
23. Застосувати охолодження для гемостазу.
24. Проводити визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток і цоліклонів анти-А та анти-В реагентів.
25. Проводити визначення резус-фактора крові експрес-методом.
26. Здійснювати проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби).
27. Здійснювати догляд за хворими під час і після переливання еритроцитної маси та інших препаратів крові.
28. Здійснювати ведення документації переливання препаратів крові та кровозамінників.
29. Здійснювати підготовку наркозної апаратури до роботи (перевірка готовності до роботи, стерилізація).
30. Застосовувати правила роботи з газовими балонами та редукторами;
31. Проводити кисневу інгаляцію через маску або носові катетери під час централізованої подачі кисню.
32. Здійснювати підготовку до роботи стола сестри-анестезистки.
33. Надавати першу допомогу під час блювання, регургітації.
34. Надавати першу допомогу в разі механічних асфіксій.
35. Проводити місцеву холодову анестезію шкіри хлоретилом.
36. Проводити місцеву анестезію за методом О.В. Вишневського, провідникової — за методом Лукашевича—Оберста.
37. Надавати першу допомогу у випадку закритих і відкритих травм голови.
38. Надавати першу допомогу в разі кровотечі з носа.
39. Здійснювати вправлення нижньої щелепи в разі вивику.
40. Надавати першу допомогу у випадку загальномозкових симптомів хірургічних захворювань голови.
41. Надавати першу допомогу в разі поранень шиї.

42. Надавати першу допомогу та невідкладне звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів гортані й трахеї.
43. Надавати першу допомогу у випадку механічної та опікової травми стравоходу.
44. Надавати першу допомогу в разі закритого ушкодження грудної клітки.
45. Демонструвати техніку виконання скарифікаційної і внутрішньошкірної проби на чутливість організму до лікарського препарату (на фантомі).

XVI. ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Навчальна література:

1. В. С. Тарасюк, А. О. Новицький, Л. А. Новицька „Клінічне медсестринство в хірургії”. - Київ: "Медицина", 2016.- 361 с.
2. Скляров Є.Я., Пирогова В.І. Громадське здоров'я і громадське медсестринство. - К.: Здоров'я, 2011. - 256 с.
3. Сестринська справа (за ред. проф. Шевчука М.Г.). К. – Здоров'я, 2009. – 494 с
4. Сестринское дело (учебное пособие под ред. проф. А.Ф.Краснова). - Самара: Перспектива, 2011 р. - 365с.
5. Гребенев А.Л., Шептулин А.А., Основы общего ухода за больными." - М: Медицина. 2011 -356с.
6. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи.- Сімферополь: Таврида, 2011-248с.
7. Кулачек, Р.І. Сидорчук, В.Д. Фундюр, Б.І.Шумко та співавт. Основи хірургічної практики. Чернівці: Видавництво Буковинської державної медичної академії, 2011. – 132с.
8. Сестринська справа (навчальний посібник під ред. проф. М.Г.Шевчука). - Київ, Здоров'я, 2014 р. - 493с.
9. Скрипниченко Д.Ф. "Хірургія" - К.: Здоров я, 2012.- 317 с.
10. Стручков В.И. Общая хирургия. - М.: Медицина, 2008.- 480 с.
11. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи. - Сімферополь: Таврида, 2015-248с.
12. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразолій Л.П., АпшайВ.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров'я, 2011. — 208с.
13. Кіт О.М., Кoval'чuk O.L., Пустовойт Г.Т. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2012. — 496 с.
14. Кoval'чuk O.L., СабадишинР.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2012. — 480 с.
15. Желіба М.Д. Загальна хірургія/за ред. М.Д.Желіби, С.Д.Хіміча, І.Д.Герич та ін. - Київ: "Медицина", 2010. - 448с.
16. Дронов О.І. , Сипливий В.О., Кoval'ська I.O., СкомаровськийO.A.та ін. Курс лекцій з загальної хірургії. - Київ. - 2011. - 235с.
17. Загальна хірургія з клінічною психологією: підручник/Каніковський О.Є., Дронов О.І. та ін.. – Вінниця: ФОП Рогальська О.І. – 2015. – 590с.
18. Дронов О.І., Кoval'ська I.O., Скомаровський О.А., Нащенко І.Л., Горлач А.І., Земсков С.В.. Тестові завдання з курсу загальної хірургії. - Київ. - 2015. - 117с.
19. Петров С.П. Общая хирургия. - Санкт-Петербург, 2014. - 785с. 6. Гюльмамедов Ф.І. Загальна хірургія /Гюльмамедов Ф.І.; Гюльмамедов П.Ф., Кухто О.П., та ін. - Донецьк: 2010. – 276 с.
20. Гарбузенко Д.В. Избранные лекции по неотложной абдоминальной хирургии. - М.: 2012. - 273с.

Додаткова література:

1. Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посібн. / За ред. Л.М. Кoval'чuka. — К.: Медицина, 2011.- 86 с.
2. Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник, 2-ге вид., стер. — К.: Медицина, 2009. — 144 с.
3. Сабадишин Р.О., Гашинський І.В., Маркович О.В. Коледжна хірургія. — Рівне, 2013. — 783 с.
4. Хірургія / Хіміч С.Д., Герич І.Д., Сипливий В.О. та ін.; за ред. С.Д. Хіміча. — К.: Здоров'я, 2014.- 311с.
5. Барыкина Н.В. Сестринское дело в хирургии: учебное пособие. - Ростов-на-Дону.: 2012. - 447с.
6. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева. — К.: Медицина, 2010. — 400 с.

7. Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посібн. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.
8. Жученко С.П., Желіба М.Д., Хіміч С.Д. Загальна хірургія. — К.: Здоров'я, 2011. — 488 с.
9. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. кер. Губенко І.Я. — Черкаси, 2013. — 44 с.
10. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посібн. — К.: Здоров'я, 2015. — 464 с.
11. Ковальчук Л.Я. та ін. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія невідкладних станів: навч. посібн. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2013. — 324 с.
12. Надахівська Н.І. Посібник з хірургії. — К.: Здоров'я, 2011. — 136 с.
13. Олійник П.В., Гасюк Г.Д. Медичні інструменти. — Львів: Світ, 2016. — 152 с.
14. Трубников В.Ф. Військово-польова хірургія. — Харків: Вид-во ХДМУ, 2015. — 376 с.
15. Чепкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія: підручник. — К.: Вища шк., 2014. — 334 с.
16. Черенько М.П. Загальна хірургія з доглядом за хворими. — К.: Здоров'я, 2011. — 616 с.

Електронні ресурси:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
 2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
 3. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для первого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.
 4. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.
 5. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>
 6. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
 7. Веб-сайт Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. Івасюка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.cv.ua/>
 8. Веб-сайт обласної науково- медичної бібліотеки м. Чернівці. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.chnu.edu.ua/>
 9. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/>
 10. Веб-сайт Чернівецького медичного фахового коледжу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.medkol.cv.ua/www.MOODLE
 11. Медсестринство в хірургії. Практикум / Сабадишин Р. О., Маркович О. В. та ін.
 12. PublishedonMar 17, 2017 <https://issuu.com/novaknyha/docs/>
- О.М.Кіт, О.Л.Ковальчук, Г.Т.Пустовойт «Медсестринство в хірургії», Тернопіль, «Укрмедкнига» 2001, <http://intranet.tdmu.edu.ua/data/books/Kit-sestry.pdf>